

тіркеу №82
«22» мамыр 2023 ж.

«БЖЗҚ» АҚ Директорлар кеңесінің «11»
мамырдағы 2023 ж. №6 шешімімен бекітілді

**«Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамының
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты**

«БЖЗҚ» АҚ Директорлар кеңесінің хаттамасымен бекітілген өзгерістер мен толықтырулар:

№	Өзгерістер, толықтырулар енгізілді	Бекітілген күні	Хаттама №	Тіркеу №
1	Хаттама	«__» _____ 20__ ж.	№ ____	№ ____
2	Хаттама	«__» _____ 20__ ж.	№ ____	№ ____
3	Хаттама	«__» _____ 20__ ж.	№ ____	№ ____
4	Хаттама	«__» _____ 20__ ж.	№ ____	№ ____

«БЖЗҚ» АҚ Директорлар кеңесінің _____ 20__ ж. №__ хаттамасымен күші
жойылды деп танылды.

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты (бұдан әрі – Саясат) Қазақстан Республикасы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына, «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамының Жарғысына және «БЖЗҚ» АҚ ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес әзірленді.

2. Осы Саясат:

- 1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсат пен міндеттерді;
- 2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттарын;
- 3) Қазақстан Республикасы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және оны орындау бойынша міндеттемелерді;
- 4) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар кешенін;
- 5) осы Саясатты сақтамағаны үшін жауапкершілікті белгілейді.

3. Осы саясаттың негізгі мақсаты – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау, зерделеу, шектеу және жою жөніндегі шаралар жүйесін әзірлеу және енгізу, Қорда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, Қордың және оның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің жоғары мінез-құлық стандарттарына бейілділігі, іскерлік беделді нығайту және Қорға деген сенімді арттыру.

4. Осы Саясат барлық лауазымды тұлғалардың, уәкілетті және қызметкерлердің танысуы және мүлтіксіз сақталуы үшін міндетті болып табылады.

5. Осы Саясатта мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы – «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңы (бұдан әрі – Заң) және Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзге де нормативтік құқықтық актілері;

2) пара - пара беруші адамның немесе ол өкілдік ететін адамдардың пайдасына жасаған әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) осы адамның қызметтік өкілеттіктеріне кіретін болса не ол лауазымдық жағдайына байланысты осындай әрекеттерге (әрекетсіздікке), сол сияқты жалпы қамқорлығы немесе салғырттығы үшін өзі немесе басқа адамдар үшін ақша, бағалы қағаздар, өзге де мүлік, мүлікке құқық немесе мүліктік сипаттағы пайда;

3) лауазымды адам – Қордың Директорлар кеңесінің, Қор Басқармасының мүшелері;

4) мүдделер қақтығысы – лауазымды адамның немесе қызметкердің мүдделері олардың объективті және тәуелсіз шешім қабылдауына және міндеттерін орындауына әсер етуі мүмкін, сондай-ақ олардың Қор салымшыларының (алушыларының), Қор акционерінің, Қордың мүддесіне қарай әрекет ету міндеттемесіне қайшы келуі мүмкін жағдайлар;

5) сыбайлас жемқорлық - жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерін жеке өзі немесе делдалдар арқылы жеке өзіне не үшінші тұлғаларға мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында заңсыз пайдалануы, сол сияқты игіліктер мен артықшылықтарды беру арқылы осы адамдарды параға сатып алу;

6) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық - бұл үшін заңда әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық белгіленген, сыбайлас жемқорлық белгілері бар құқыққа қайшы, кінәлі түрдегі іс-әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік);

7) сыбайлас жемқорлық тәуекелі - сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

8) мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адам (Уәкілетті адам) – Қорда басқарушылық функцияларды орындайтын адам, сондай-ақ сатып алуды ұйымдастыру мен өткізу бойынша шешімдер қабылдауға уәкілеттік берілген, Қорда дербес құрылымдық бөлімшенің басшысынан төмен емес лауазымды атқаратын адам;

9) басқарушылық функцияларды орындайтын адам - Қорда ұйымдастырушылық-

өкімдік немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды тұрақты, уақытша не арнаулы өкілеттік бойынша орындайтын адам;

10) сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс бөлімшесі (СКБ)– Қордың сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметі функциясын орындайтын құрылымдық бөлімше;

11) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл – Қордың өз өкілеттіктері шегіндегі сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою жөніндегі, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеп-тексеру және олардың салдарын жою жөніндегі қызметі;

12) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу – Қордың алдын алу шаралары жүйесін әзірлеу және енгізу арқылы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі қызметі;

13) қызметкерлер – Қормен еңбек қатынасында тұрған және еңбек шарты бойынша жұмысты тікелей орындайтын жеке тұлғалар;

14) туыстар – ата-аналары (ата-анасы), балалары, асырап алушылар, асырап алынғандар, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері (қарындастары), атасы, әжесі, немерелері; жұбайы (зайыбы); жұбайының (зайыбының) ата-анасы, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілерінің (қарындастарының) балалары.

6. Уәкілетті адамдардың лауазымдық тізбесі Қордағы кадрлық іс жүргізуді реттейтін ішкі нормативтік құжатта айқындалады.

2-тарау. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсат пен міндеттер

7. Қордағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың мақсаты лауазымды адамдарды, уәкілетті адамдар мен қызметкерлерді атқаратын лауазымына қарамастан сыбайлас жемқорлық қызметіне тартумен байланысты тәуекелдерді уақтылы азайту, олар іске асырылған жағдайда және (немесе) олардың пайда болу ықтималдығын болғызбау жөніндегі шараларды уақтылы қабылдау болып табылады.

8. Осы Саясат қойылған мақсатқа жету үшін мынадай міндеттерді шешуді көздейді:

1) Лауазымды адамдардың, уәкілетті адамдар мен қызметкерлердің сыбайлас жемқорлықтың кез келген көрінісіне мүлдем төзбеушілік түсінігін қалыптастыру;

2) Қорға, лауазымды адамдар мен қызметкерлерге қолданылуы мүмкін Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының негізгі талаптарын жалпылау және түсіндіру;

3) Лауазымды адамдардың, уәкілетті адамдар мен қызметкерлердің Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, осы Саясаттың қағидаттары мен талаптарын білу және сақтау, сондай-ақ сыбайлас жемқорлықты алдын алу және болдырмау бойынша барабар рәсімдерді жүзеге асыру міндеттерін белгілеу;

4) Сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және қарсы іс-қимыл жасауға, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық салдарын азайтуға және (немесе) жоюға бағытталған сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды әзірлеу және енгізу.

3-тарау. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары

9. Қордағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары:

1) сыбайлас жемқорлықтың кез келген көрінісіне мүлдем төзбеушілік – Қор өз қызметін жүзеге асыру кезінде сыбайлас жемқорлықты кез келген нысанда және көріністе толық қабылдамау қағидатын ұстанады;

2) сыбайлас жемқорлық әрекеттерге өзі немесе қандай да бір делдалдық арқылы қатыспау;

3) лауазымды адамдардың, уәкілетті адамдар мен қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық көрінісіне ымырасыз бейілділігі - Қордың Директорлар кеңесі сыбайлас

жемқорлыққа төзбеушілік мәдениетін қалыптастыруда және Қорда сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жүйесін құруда шешуші рөл атқарады. Директорлар кеңесінің, Қор Басқармасының мүшелері, уәкілетті адамдар сыбайлас жемқорлық көріністерінің кез келген нысандарына бітіспес көзқарасы туралы мәлімдеуге және барлық деңгейлерде осы қағидатты жеке мысалмен көрсетуге, сақтауға және іске асыруға тиіс;

4) қызметкерлерді тарту - Қор өзінің лауазымды адамдары мен қызметкерлерін Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының ережелері туралы хабардар етеді және олардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдерді қалыптастыруға және іске асыруға белсенді қатысуын құптайды;

5) жазаның бұлтартпастығы - Қор атқаратын лауазымына, жұмыс өтіліне және өзге де жағдайларға қарамастан, олар өздерінің лауазымдық міндеттерін атқару кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаған жағдайда, лауазымды адамдарына, уәкілетті адамдарына және қызметкерлеріне Қазақстан Республикасы заңнамасында белгіленген жазаның бұлтартпастығы туралы мәлімдейді;

6) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдердің тиімділігі – Қор рәсімдерді іске асырудың қарапайымдылығын қамтамасыз ету және мағыналы нәтиже алу мақсатында барынша ашық, айқын, орындалатындай етуге ұмтылады;

7) тиісті сақтық - Қор іскерлік/еңбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдау алдында үшінші тұлғалар мен жұмысқа орналасуға үміткерлерді олардың сенімділігі, сыбайлас жемқорлықты қабылдамау және мүдделер қақтығысының болмауы тұрғысынан тексеруді жүзеге асырады;

8) өзара іс-қимыл – Қор сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет саласында мемлекеттік органдармен және үшінші тұлғалармен өзара іс-қимылды және ынтымақтастықты қамтамасыз етеді.

4-тарау. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама талаптары және оны орындау жөніндегі міндеттемелер

10. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес жауапкершілік көзделген сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар мыналар болып табылады (бірақ санамаланғандармен шектелмейді):

1) уәкілетті адамның сеніп тапсырылған бөтен мүлікті иеленуі немесе талан-таражға салуы, яғни жымқыруы, егер ол өзінің қызмет бабын пайдаланумен байланысты болса;

2) уәкілетті адамның жасаған алаяқтық (бөтеннің мүлкін жымқыру немесе бөтеннің мүлкіне құқықты алдау немесе сенімге қиянат жасау арқылы алу), егер ол өзінің қызмет бабын пайдаланумен байланысты болса;

3) уәкілетті адам жасаған қылмыстық жолмен алынған ақшаны және (немесе) өзге де мүлікті заңдастыру (жылыстату), егер ол өзінің қызмет бабын пайдаланумен байланысты болса;

4) уәкілетті адам жасаған экономикалық контрабанда, рейдерлік, егер олар өзінің қызмет бабын пайдаланумен байланысты болса;

5) уәкілетті адам емес Қор қызметкері оның міндеттеріне кіретін жұмысты орындағаны немесе қызметті көрсеткені үшін мүліктік сипаттағы материалдық сыйақыны, жеңілдіктерді немесе көрсетілетін қызметтерді заңсыз алуы;

6) уәкілетті адам лауазымдық өкілеттіктерін теріс пайдалануы, билікті немесе лауазымдық өкілеттіктерді асыра пайдалануы;

7) кәсіпкерлік қызметке заңсыз қатысу, уәкілетті адамның заңды кәсіпкерлік қызметпен айналысуына кедергі жасау;

8) пара алуы, пара беруі, паракорлыққа делдал болу;

9) уәкілетті адамның қызметтік жалғандық жасауы;

10) уәкілетті адамның қызмет бойынша әрекетсіздігі;

11) уәкілетті адамның коммерциялық параға сатып алу;

12) уәкілетті адамның салғырттығы;

13) жеке және заңды тұлғалардың мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға немесе уәкілетті адамдарға заңсыз материалдық сыйлықтар, жеңілдіктер беру не қызметтер көрсету, егер бұл әрекеттерде қылмыстық жазаланатын іс-әрекет белгілері

болмаса;

14) уәкілетті адамның жеке өзі немесе делдал арқылы заңсыз материалдық сыйақыны, сыйлықтарды, жеңілдіктерді не көрсетілетін қызметтерді ұсынған адамдардың пайдасына әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін оларды алуы, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамның қызметтік өкілеттіктеріне кіретін болса, егер бұл әрекеттерде қылмыстық жазаланатын іс-әрекет белгілері болмаса.

11. Лауазымды адамдар, уәкілетті тұлғалар мен қызметкерлер Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының нормаларын, сондай-ақ осы саясаттың қағидаттары мен талаптарын сақтауға міндетті. Уәкілетті адамдар мен қызметкерлер қызметкердің жеке іс-парағында сақталатын, Саясатқа Қосымшаға сәйкес нысан ойынша Саясаттың сақталуы туралы міндеттемеге қол қоюға міндетті.

Қор осы саясатты іске асыру кезінде оның лауазымды адамдарына, уәкілетті адамдары мен қызметкерлеріне тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе үшінші тұлғалар арқылы сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысуға тыйым салынатынын негізге алады, оның ішінде:

- 1) пара беруді ұсынуға, уәде етуге немесе беруді жүзеге асыруға;
- 2) параны талап етуге, қабылдауға келісуге немесе қабылдауға;
- 3) мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдарға белгіленген рәсімдерді жеделдеткені немесе жеңілдеткені үшін олардың пайдасына төлемдер ұсынуға, уәде беруге немесе жүзеге асыруға/сыйлықтар ұсынуға;
- 4) төлемдер белгіленген рәсімдерді жеделдету немесе оңайлату үшін пайдаланылуы мүмкін деген күдік болған кезде Қор мүддесі үшін үшінші тұлғаларға төлемдерді ұсынуға, уәде беруге немесе жүзеге асыруға;
- 5) жеке пайда алу үшін Қорға жұмысқа орналастыруды ұсынуға, уәде беруге немесе ұсынуға (оның ішінде уақытша негізде);
- 6) Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарына және Қордың ішкі құжаттарына қайшы келетін сыйлықтар немесе қонақжайлық белгілерін сыйға тартуға немесе алуға тыйым салынады.

12. Лауазымды адамдар, Уәкілетті адамдар мен қызметкерлер өздерінің кәсіптік қызметінде мынадай мінез-құлық нормаларын қатаң сақтауға тиіс:

- 1) Қазақстан Республикасы заңнамасының және осы саясаттың талаптарын орындау;
- 2) іскерлік қатынастарда адал және әдепті болуға, лауазымдық міндеттерді жүзеге асыруда кез келген теріс пиғылды тәсілдерінен аулақ болу;
- 3) Қордың беделін түсіретіндей іс-әрекеттер жасауға жол бермеу;
- 4) Қордың қызметтік жағдайын және құпия ақпаратын, материалдық және материалдық емес активтерін жеке мақсатта пайдаланбау;
- 5) құқыққа сыйымсыз әрекеттерге не олардың заңдылығына қатысты күдік тудыруы мүмкін әрекеттерге жол бермеу;
- 6) әріптестерден сыбайлас жемқорлыққа қарсы жоғары құқықтық мәдениетті сақтауды талап ету және қолдау;
- 7) басқа қызметкерлерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермелемеу және мұндай әрекеттерді ынталандырмау;
- 8) мүдделер қақтығысы болған кезде лауазымдық міндеттерін жүзеге асырмау.

13. Қызметкерлер:

- 1) Қордың мүддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаудан және (немесе) оған қатысудан аулақ болуға;
- 2) Қор мүддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға немесе оған қатысуға дайын деп айналасындағылар түсіндіруі мүмкін мінез-құлықтан аулақ болуға;
- 3) Қызметкерде мүдделер қақтығысының туындау мүмкіндігі не туындауы мүмкін екені туралы тікелей басшыға хабарлауға міндетті.

14. Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы тұрғысынан өз әрекеттерінің дұрыстығына күмән туындаған кезде лауазымды адамдар, уәкілетті адамдар мен қызметкерлер Қордың тікелей басшысына (бөлімше басшысына) және (немесе) жоғары тұрған басшылығына және (немесе) СКБ-ға жүгіне алады.

5-тарау. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар кешені

§1. Үшінші тұлғалармен өзара әрекет ету

15. Қор Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының қағидаттары мен талаптарын, осы саясатты бұзатын және Қор үшін іскерлік беделін жоғалтуға әкеп соғатын үшінші тұлғалармен мәміле жасаудан бас тартады.

16. Үшінші тұлғалармен іскерлік ынтымақтастықты бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдар алдында үшінші тұлғаларды тартуды көздеген Қордың құрылымдық бөлімшелері үлгілік нысандары Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерімен бекітілген шарттарды қоспағанда, өтеулі шарттарға сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертпелерді енгізуді қамтамасыз етеді.

17. Қор үшінші тұлғалардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттар мен рәсімдерді, сондай-ақ мінез-құлық стандарттарын қабылдауын қолдайды.

§2. Сыйлықтар мен өкілдік шығыстар

18. Лауазымды адамдарға, уәкілетті адамдар мен қызметкерлерге жеке өзі немесе делдалдар арқылы өздерінің лауазымдық өкілеттіктері мен мүмкіндіктерін пайдалануға байланысты заңсыз мүліктік игіліктер мен артықшылықтарды не мүліктік пайда алу үшін өз өкілеттіктерін өзгеше пайдалануға, заңды және жеке тұлғалардан немесе олардың өкілдерінен ақша, көрсетілетін қызметтер түрінде және өзге де нысандарда кез келген сыйақыны қабылдауға тыйым салынады.

19. Лауазымды адамдарға, уәкілетті адамдар мен қызметкерлерге сыйлықтар беруге және қызметтік емес қызметтер көрсетуге, сондай-ақ жоғары тұрған адамдарға, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдарға аталған адамдардың лауазымдық өкілеттіктерін пайдалана отырып, мүліктік пайда, игілік не артықшылық алу үшін кез келген өзге де мүліктік игіліктер мен артықшылықтар беруге тыйым салынады.

20. Қор өкілдік шығыстарды, оның ішінде өзара ынтымақтастықты орнату немесе қолдау жөніндегі шығыстарды жүзеге асыруды Қор қызметін жүзеге асырудың қажетті бөлігі және жалпы қабылданған іскерлік практика деп таниды. Қор өкілдік шығыстарға қатысты адалдық пен ашықтық ахуалын қолдайды.

21. Қорда "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасының Кодексіне және Қордың ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес "БЖЗҚ" АҚ-да өкілдік шығыстарды жоспарлау және пайдалану қағидалары әзірленген.

§3. Қызметкерлерді басқару

22. Қор кадрлық шешімдер қабылдау кезінде объективтілік және адалдық қағидаттарын ұстанады. Персоналды жалдау, бағалау, жоғарылату және жұмыстан шығару кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау мақсатында, Қор:

1) белгіленген тәртіппен персоналды іріктеу мен жалдаудың ашық рәсімдерін және лауазымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, еңбекке ақы төлеу, моральдық көтермелеу жүйесін әзірлейді және бекітеді;

2) сыбайлас жемқорлық қылмыс жасағаны туралы мәліметтердің бар екені не жоқ екені туралы анықтама берген адамдарды жұмысқа қабылдайды;

3) осы Саясатқа қосымшаға сәйкес нысан бойынша қызметкерлердің Саясаттың сақталуы туралы ұсынған міндеттемелерін жинауды және сақтауды қамтамасыз етеді;

4) Заңға сәйкес уәкілетті адамдардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауға келісімін бекітуді қамтамасыз етеді;

5) Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінде көзделген негідемелер бойынша қызметкерлермен еңбек қатынасын бұзу рәсімдерін жүзеге асырады.

23. Қордың персоналды басқару саласындағы қызметінің негізгі қағидаттары мен негізгі бағыттары «БЖЗҚ» АҚ Персоналды басқару саясатында айқындалған.

6-тарау. Мүдделер қақтығысын болдырмау және шешу

24. Мүдделер қақтығысын басқару сыбайлас жемқорлыққа қарсы маңызды тетіктердің бірі болып табылады. Қор мүдделер қақтығысына байланысты тәуекелдерді басқару қағидаттарына, оларды реттеуге және алдын алуға көп көңіл бөледі.

25. Лауазымды адамдар, уәкілетті адамдар мен қызметкерлер өздерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде Қордың мүдделерін басшылыққа алуға және олардың жеке мүдделері Қордың мүддесіне қайшы келетін жағдайлардан немесе мән-жайлардан аулақ болуға міндетті.

26. Мүдделер қақтығысы (немесе оның туындау мүмкіндігі) туындаған жағдайда лауазымды тұлғалар, уәкілетті адамдар мен қызметкерлер мүдделер қақтығысы туралы ақпаратты «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамының қолданыстағы және ықтимал мүдделер қақтығысын басқару саясатына сәйкес тәртіппен және мерзімдерде жария етуге міндетті. «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамының қолданыстағы және ықтимал мүдделер қақтығысын басқару саясатында көзделген мүдделер қақтығысының алдын алу, анықтау және реттеу шаралары мен тәсілдері түпкілікті сипатта болмауы тиіс, өйткені әрбір нақты жағдайда қалыптасқан мүдделер қақтығысының ерекшелігіне, қабылданатын шаралардың барабар болу дәрежесіне байланысты мүдделер қақтығысын реттеудің өзге де нысандары пайдаланылуы мүмкін.

27. Басқарма мүшелерін қоспағанда, уәкілетті адамдарда мүдделер қақтығысы болған жағдайда Қордың атынан мәмілелер жасасу кезінде тарап уәкілетті адам немесе онымен үлестес тұлғалар болса, мұндай мәмілелерді Қордың Басқармасы бекітеді.

Қордың атынан мәмілелер жасасу кезінде тарап лауазымды тұлға немесе онымен үлестес тұлғалар болып табылатын лауазымды адамдардың мүдделер қақтығысы болған жағдайда, мұндай мәмілелерді Қордың Директорлар кеңесі бекітеді. Директорлар кеңесінің төрағасы немесе мүшесі Қормен мүдделер қақтығысы туындайтын мәселе бойынша талқылауға және шешім қабылдауға жіберілмейді. Қордың лауазымды адамы/уәкілетті адамы, егер мәміле Саясаттың осы тармағында көзделген тәртіппен бекітілмеген болса, мүдделер қақтығысы болған кезде жасалған осындай мәміленің нәтижесінде Қорға келтірілген залалдарды өтеу бойынша жауапты болады.

Қордың лауазымды адамы/уәкілетті адамы шығындарды өтеуге қосымша осындай мәмілені жасасу нәтижесінде осы тұлға алған барлық кірісті Қорға қайтаруға тиіс.

Егер шығын бірнеше лауазымды адамдардың/уәкілетті адамдардың әрекеттерінен туындаса, олар Қор алдында ортақ жауапты болуы тиіс.

28. Лауазымды адамдардың, уәкілетті адамдардың тікелей бағынысты немесе бағынысты емес бөлімшелердің қызметіне жасасуға мүдделілігі бар мәміле жасасу туралы шешім қабылдауға ықпал ету мақсатында араласуына тыйым салынады.

29. Мүдделер қақтығысы жағдайларына немесе мүдделер қақтығысына әкелуі мүмкін жағдайларға келесі жағдайлар жатады, бірақ олармен шектелмейді:

1) лауазымды адам, уәкілетті адам немесе олардың туысы Қормен жасалатын мәміленің тарабы болып табылатын жағдай;

2) лауазымды адам, уәкілетті адам немесе олардың туысы Қормен жасалатын мәміленің тарабы болып табылатын ұйымның үлестес тұлғасы болған жағдай;

3) лауазымды адамның, уәкілетті адамның Қормен байланысты мәмілелерге, жобаларға кез келген коммерциялық немесе басқа да мүдделілігі;

4) лауазымды адам, уәкілетті адамдар, қызметкер немесе олардың туысы үшінші тұлғалардан лауазымды адам, уәкілетті адам немесе қызметкер өзінің кәсіби міндеттерін атқарғаны үшін ақша, өзге нысандағы игіліктер немесе Қордағы өзінің кәсіби міндеттерін атқаруға байланысты өзге де қызметтер түрінде сыйақы алатын жағдай;

5) лауазымды адам, уәкілетті адам, қызметкер не олардың туысы лауазымды тұлғаның, уәкілетті адамның немесе қызметкердің өзінің кәсіби міндеттерін орындауға байланысты жұмыс бойынша қарамағындағы адамдардан сыйлықтар немесе қызметтер қабылдайтын жағдай;

6) лауазымды адам, уәкілетті адам, қызметкер немесе олардың туысы жеткізушілерден/әлеуетті жеткізушілерден басқа лауазымды адамдарға, уәкілетті адамдарға, қызметкерлерге немесе олардың туыстарына жалпы тәртіппен қолжетімді емес жеке жеңілдіктер немесе басқа да айрықша артықшылықтар беретін жағдай;

7) Қордың ішкі нормативтік құжаттарында көзделген жағдайларды қоспағанда, лауазымды адам, уәкілетті адам, қызметкер Қордың мүлкін жеке мақсатта пайдаланатын жағдай;

8) лауазымды адам, уәкілетті адам немесе қызметкер кәсіби міндеттерін атқаруға байланысты өзіне белгілі болған құпия ақпаратты немесе ашылуы Қордың мүддесіне теріс әсер етуі мүмкін ақпаратты жария ететін, сондай-ақ лауазымды адам, уәкілетті адам, қызметкер немесе олардың туысы жеке пайда алу үшін Қормен байланысты кез келген құпия ақпаратты пайдаланатын жағдай;

9) лауазымды адам, уәкілетті адам немесе қызметкер оның жұмысын бағалау, қайта тағайындау (қайта сайлау), сыйақы төлеу мәселелері немесе өзіне қатысты өзге де мәселелер бойынша талқылауға немесе шешім қабылдауға қатысатын жағдай;

10) лауазымды адам, уәкілетті адам өзіне қатысты шешім қабылдайтын адаммен үлестес болған жағдай. Мұндай үлестестік қаржылық, отбасылық (оның ішінде отбасылық-тұрмыстық; ортақ баласы (балалары) бар тұлғалар), жақын туыстық қатынастардың болуын болжайды;

11) лауазымға тағайындау/жұмысқа қабылдау нәтижесінде туыстарының тікелей бағыныстылығы туындайтын жағдай.

30. Мынадай жағдайларда мүдделер қақтығысы болмайды:

1) қызметкердің функционалдық міндеттері аясында және оны орындау үшін Қор мен қызметкер арасында еңбек және өзге де шарттар жасасу; Қор мен Директорлар кеңесінің мүшесі – тәуелсіз директордың арасында тәуелсіз директордың өкілеттігін жүзеге асыру бойынша көрсетілетін қызметтер туралы шарт жасасу;

2) лауазымды адамның, уәкілетті адамның немесе олардың туысы заңды тұлғада қатысу үлесі шешімдерді тікелей және (немесе) жанама айқындауға және (немесе) заңды тұлға қабылдайтын шешімдерге ықпал етуге мүмкіндік бермейтін кезде Қор мен заңды тұлға арасында мәміле жасасу;

3) Қордың лауазымды адамы мемлекеттік органның/мемлекеттік ұйымның өкілі ретінде заңды тұлғаның басқару органдарының құрамында лауазымды атқаратын кезде Қор мен заңды тұлға арасында мәміле жасасу;

4) Қор мен жеке/заңды тұлғалар арасында Қордың Жарғысына сәйкес қызметтің негізгі түрлерін жүзеге асыру аясында жасалатын шарттар жасасу;

5) Жалғыз акционердің Қор акцияларын сатып алуы, сондай-ақ Қордың өзінің орналастырылған акцияларын сатып алуы бойынша мәміле;

6) үлгілік нысаны Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген Қор мен жеке/заңды тұлғалар арасында шарттар жасасу;

7) құпия ақпаратты немесе заңмен қорғалатын құпияларды қамтитын мәліметтерді жария етпеу туралы міндеттемелерді қабылдау жөніндегі мәміле;

8) Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің, оның ведомстволарының, оның құрылымына кіретін ұйымдардың және дауыс беретін акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) елу және одан да көп пайызы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне тиесілі немесе оның сенімгерлік басқаруындағы заңды тұлғалардың және олармен үлестес заңды тұлғалардың жүзеге асыратын сатып алу туралы Қазақстан Республикасының заңнамасын сәйкес жасалатын Қордың ішкі кооперация жөніндегі мәмілесі.

7-тарау. Алаяқтық және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін басқару әдістері. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру және бағалау

31. Қор сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру, өлшеу, бағалау, бақылау және мониторингі бойынша әдістерді тұрақты негізде пайдаланады, сондай-ақ Қордың Тәуекелдерін басқару мәселелері бойынша ішкі нормативтік құжаттарда белгіленген талаптарға ұқсас оларды барынша азайту жөніндегі шараларды әзірлейді.

32. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру және бағалау мақсаты

Қазақстан Республикасы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтамау тәуекелдеріне ұшыраған және Қордың лауазымды тұлғалары, уәкілетті адамдары мен қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасау ықтималдығы жоғары Қордың қызмет түрлері мен үдерістерін анықтау болып табылады.

33. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру, бағалау сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау негізінде жүргізіледі.

§1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг

34. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг – Қордың Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың тиімділігіне, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы құқық қолдану практикасының жай-күйіне, сондай-ақ қоғамның сыбайлас жемқорлық деңгейін қабылдауы мен бағалауына қатысты ақпаратты жинау, өңдеу, жинақтап-қорыту, талдау және бағалау жөніндегі қызметі.

35. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингтің мәні Қордың қызметі болып табылады. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингті Қор өз бастамасы бойынша жүргізеді, оның нәтижелері сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу үшін, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыруға бағытталған шараларды жетілдіру үшін негіз болуы мүмкін.

36. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг жүргізу кезінде Қор Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарын және Қордың ішкі нормативтік құжаттарын басшылыққа алады.

§2. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау

37. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау дегеніміз сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және зерделеу жөніндегі қызмет.

38. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған тәртіпшен жүзеге асырылады.

8- тарау. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру

39. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар –«БЖЗҚ» АҚ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартына сәйкес сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған Қордың қызметі үшін белгіленген ұсынымдар жүйесі.

40. «БЖЗҚ» АҚ сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты Қорда жұмыс істейтін адамдардың оларды мүлтіксіз сақтауға және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған іс-әрекеттері мен шешімдерін айқындайды.

41. «БЖЗҚ» АҚ сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың міндеттері:

1) Қорда жұмыс істейтін адамдардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын қалыптастыру;

2) Сыбайлас жемқорлық көріністерін дер кезінде анықтау және олардың жағымсыз салдарының алдын алу;

3) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру.

42. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру-Қордың Сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікті көрсететін құндылықтар жүйесін сақтау және нығайту жөніндегі қызметі.

43. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру басшылықтың және әрбір қызметкердің міндеті болып табылады және Қорда түсіндіру жұмыстарын және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де шараларды жүргізу арқылы жүзеге асырылады.

9-тарау. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы хабарлау

44. Егер Қорда сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтың дайындалып жатқаны, жасалатыны немесе жасалғаны туралы кез келген форматта тіркелген деректер болса, бұл туралы деректемелері Қордың интернет-ресурсында көзделген «жедел желіге» және (немесе) СКБ-ға және (немесе) Қордың жоғары тұрған басшысына және (немесе) басшылығына және (немесе) уәкілетті мемлекеттік органдарға дереу хабарлау қажет.

45. «Жедел желі» анонимді хабарламаларды да, жеке хабарламаларды да жіберуді көздейді. Анонимді хабарламаларды Қор хабарламада дайындалып жатқан немесе жасалған қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы не құқық қорғау органдарына дереу қайта жіберілетін ұлттық, оның ішінде қоғамдық, қауіпсіздік қауіпі туралы мәліметтер қамтылғанда ғана қарайды.

46. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық дерегі туралы көрінеу жалған ақпаратты хабарлаған адамдар заңға сәйкес жауапқа тартылады.

10-тарау. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды қызметтік тексерулер

47. Қордағы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы барлық хабарламалар бойынша сыбайлас жемқорлық қызметіне қатысқаны туралы айқындалған дерек немесе күдік ақылға қонымды негізделген кезде ақылға қонымды мерзімде Қордың тиісті құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен қызметтік тергеу жүргізіледі.

48. Егер қызметтік тергеп-тексеру нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық дерегі анықталған жағдайда, еңбек қатынастарын бұзуға дейін сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне түзету шараларын қабылдау тексеруді/тергеп-тексеруді аяқтау болып саналады.

11-тарау. Өзара ынтымақтастық

49. Қор сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы уәкілетті мемлекеттік органдармен және ұйымдармен, сондай-ақ үшінші тұлғалармен өзара сыйластық қағидаты негізінде мына мақсаттарда ынтымақтастық орнатады:

1) сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтар жасау жағдайлары туралы ақпарат беру;

2) сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтарға тергеп-тексеру жүргізу кезінде көмек көрсету;

3) Қордың Қазақстан Республикасы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау мәселелері бойынша қызметіне тексеру жүргізу кезінде үйлестіру және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі бірлескен іс-шараларды әзірлеу;

4) Қазақстан Республикасы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама мәселелеріне байланысты уәкілетті мемлекеттік органдар мен ұйымдардың сұраныстары бойынша түсініктемелер беру/кеңестерге (кездесулерге) қатысу.

12- тарау. Қорытынды ережелер

50. Лауазымды адамдар, уәкілетті адамдар мен қызметкерлер сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасағаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жауапкершілікті тартады.

51. Уәкілетті мемлекеттік органдардың лауазымды адамдар мен қызметкерлерге сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін қылмыстық немесе әкімшілік жауапкершілікке тартуы соңғысын өздерінің заңға қайшы әрекеттерімен Қорға келтірілген материалдық залалды өтеуден босатпайды.

52. Осы Саясат талаптарын орындамағаны үшін, сондай-ақ осы Саясаттың талаптарын, сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен шектеулерді бұзған қарамағындағы адамдардың әрекеті (әрекетсіздігі) үшін лауазымды адамдар, уәкілетті

адамдар мен қызметкерлер атқаратын лауазымына қарамастан жауапты болады.

53. Осы Саясатпен реттелмеген мәселелер Қазақстан Республикасының заңнамасына, Қордың ішкі құжаттарына сәйкес реттеледі.

54. СКБ саясаттың өзекті мазмұнына жауап береді.

Басқарма Төрағасы

Ж.Курманов

«БЖЗҚ» АҚ Директорлар кеңесінің
«__» _____ 202 ж. № __ хаттамасымен бекітілген
«БЖЗҚ» АҚ сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатына
ҚОСЫМША

**«Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамының сыбайлас
жемқорлыққа қарсы саясатын сақтау туралы міндеттеме**

1. Қызметкер «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамының сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының (бұдан әрі – Саясат) мазмұнымен танысқанын растайды және Саясатты сақтауға міндеттенеді.

2. Қызметкер:

1) сыбайлас жемқорлық әрекеттерге тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе үшінші тұлғалар арқылы қатыспауға, оның ішінде кез келген нысандағы және меншіктегі ұйымдарды, мемлекеттік органдарды қоса алғанда, қандай да бір тұлғаларға және қандай да бір тұлғалардан немесе ұйымдардан кез келген нысанда, оның ішінде ақшалай қаражат, құндылықтар, көрсетілетін қызметтер, сыйлықтар немесе өзге де пайда нысанында оңайлату үшін формальдылықтарды жеңілдету үшін пара мен төлемдер ұсынбауға, бермеуге, уәде етпеуге, сұрамауға және алмауға;

2) «БЖЗҚ» АҚ атынан немесе мүддесіне қарай сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға немесе оған қатысуға дайын деп айналасындағылар түсінуі мүмкін мінез-құлықтан аулақ болуға;

3) тікелей басшысын/бөлімше басшысын және «ЖЗҚ» АҚ сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс басқармасына:

қызметкерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндіруге әрекет жасау жағдайлары туралы;

«БЖЗҚ» АҚ басқа қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасау жағдайлары туралы Қызметкерге белгілі болған ақпарат туралы;

қызметкерде мүдделер қақтығысының туындау мүмкіндігі немесе туындағаны туралы дереу хабардар етуге міндеттенеді.

3. Қызметкер «БЖЗҚ» АҚ-ның «жедел желісіне», «БЖЗҚ» АҚ-ның сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс басқармасына Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы тұрғысынан өз іс-әрекеттерінің, сондай-ақ «БЖЗҚ» АҚ-мен өзара іс-қимыл жасайтын басқа да қызметкерлердің, контрагенттердің немесе өзге де тұлғалардың іс-әрекеттерінің, әрекетсіздігінің немесе ұсыныстарының заңдылығына күдік бар екені туралы хабарлау мүмкіндігімен танысты.

4. Қызметкерге «БЖЗҚ» АҚ-ның бірде-бір қызметкері, егер ол сыбайлас жемқорлықтың болжамды дерегі туралы хабарлаған болса, не егер ол пара беруден немесе алудан, коммерциялық пара беруден немесе кез келген басқа тәсілмен парақорлыққа делдалдық көрсетуден бас тартса, оның ішінде мұндай бас тарту нәтижесінде «БЖЗҚ» АҚ-да жіберіп алған пайда немесе өзге де артықшылықтар алынбаған болса «БЖЗҚ» АҚ тарапынан жауапқа тартылмайтыны түсіндірілді.

5. Қызметкерге Қызметкерге Қазақстан Республикасы заңнамасының, сондай-ақ Саясаттың сыбайлас жемқорлыққа қарсы талаптарын бұзғаны үшін тәртіптік, әкімшілік, азаматтық-құқықтық және/немесе қылмыстық жауапкершілікке тартылу мүмкіндігі туралы ескерілді.

6. Қызметкерге Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының және Саясаттың қағидаттары мен талаптары туралы қосымша сұрақтары болған кезде ол «БЖЗҚ»АҚ сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс басқармасына жүгінуге құқылы екендігі түсіндірілді.

_____ « ____ » _____ 20__ ж. / _____ /
(ТАӘ) (қолы)

**«Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамының
сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатын келісу парағы**

Лауазым атауы	Аты-жөні	Қолы	Ескерту
Қауіпсіздік департаментінің директоры	М. Артыкбаев		
Заң департаментінің директоры	Н. Бактыбаев		
Тәуекел-менеджмент департаменті директорының м.а.	К. Ткишев		
Қызметкерлерді басқару департаментінің директоры	Г. Джилкибаева		

Осы арқылы қағаздағы туынды құжат электрондық нұсқадағы құжатқа сәйкес келетінін растаймыз.

Өзірлеуші:

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы
комплаенс басқармасының бастығы

(қолы)

Жукенова А.

